

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
สารบัญภาพประกอบ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	16
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	19
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)	23
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ในท้องถิ่น	41
การจัดการความรู้	44
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	44

หัวข้อ	หน้า
การประเมินตามสภาพจริง	57
ทักษะชีวิต	60
อัตลักษณ์	65
บริบทชุมชน	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	72
กรอบแนวคิดการวิจัย	77
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	78
ระเบียบวิธีวิจัย	78
ขอบเขตการวิจัย	78
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
แผนและปฏิทินการดำเนินการวิจัย	85
การวิเคราะห์ข้อมูล	86
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหา บริบทของชุมชน และการสำรวจทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนก่อนจัดกิจกรรม การเรียนรู้อัตลักษณ์และความต้องการในการพัฒนาทักษะชีวิต ของเด็กและเยาวชน	90
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและสภาพบริบทของ ชุมชนและการสำรวจทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนก่อนจัด กิจกรรมการเรียนรู้	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาอัตลักษณ์ในชุมชน บ้านอุปราช	94

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านอุปราษ	97
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านอุปราษ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้การทำขนมจีนโบราณ	100
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านอุปราษ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้การทำขนมจีนโบราณ	100
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านอุปราษ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้การทำขนมจีนโบราณ	104
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์และประเมินผลการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านอุปราษหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านอัตลักษณ์ของชุมชน(ขนมจีนโบราณ)	122
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านอุปราษผ่านกิจกรรมการเรียนรู้การทำขนมจีนโบราณ.....	122
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดเวทียืนยันข้อมูล	125
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	129
สรุปผลการวิจัย	129
อภิปรายผล	136
ข้อเสนอแนะ	140
บรรณานุกรม	141
ภาคผนวก	147

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	148
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	161
ภาคผนวก ค ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและ เยาวชนผ่านอัตลักษณ์ชุมชนบ้านอุปราชา	183
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย	194
ประวัติผู้วิจัย	210

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมด้านทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 93
2	แสดงผลการสำรวจข้อมูลทั่วไปในการศึกษาความต้องการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนผ่าน อัครลักษ์ณ์ชุมชนบ้านอุปราช 97
3	แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ของเด็กและเยาวชนผ่านอัครลักษ์ณ์ชุมชนบ้านอุปราช 98
4	แสดงแผนปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน ผ่านอัครลักษ์ณ์ชุมชนบ้านอุปราช 102
5	แสดงปฏิทินการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนผ่าน อัครลักษ์ณ์ชุมชนบ้านอุปราช 103
6	ผลการประเมินพฤติกรรมด้านทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนผ่านอัครลักษ์ณ์ ชุมชนบ้านอุปราช ทั้ง 3 ฐานการเรียนรู้ 123
7	ผลการประเมินพฤติกรรมด้านทักษะชีวิตก่อนและหลังการจัดกิจกรรมผ่าน กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านอัครลักษ์ณ์ชุมชน(ขนมจีนโบราณ) ของเด็กและเยาวชน ชุมชนบ้านอุปราช 124

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1	แสดงแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น บริเวณบ้านอุปราช ตำบลท่าสองคอนอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 71
2	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย 77

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 แสดงบริบทของชุมชนบ้านอุปราษและการสนทนากลุ่ม	90
2 แสดงแผนที่การสำรวจอัตลักษณ์	95
3 แสดงการสำรวจอัตลักษณ์ภายในชุมชนบ้านอุปราษ	96
4 แสดงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผลงานของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับ ประวัติบ้านอุปราษ	105
5 แสดงการสำรวจอัตลักษณ์และภูมิปัญญา	108
6 แสดงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผลงานของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับ ประวัติขนมจีน	112
7 แสดงถึงกลุ่มแม่บ้านบ้านอุปราษร่วมกันทำขนมจีนสมุนไพร	119
8 แสดงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และผลงานของเด็กและเยาวชนชุมชน บ้านอุปราษ	121
9 แสดงการจัดเวทียืนยันข้อมูล	126